

Uitdagingen in de Europese Watersector!

Een samenvatting van de 11e EWA Brussels Conference

Op 16 en 17 november 2015 verwelkomde de 11e EWA Brussels Conference “Water Challenges in Europe” een 100-tal deelnemers afkomstig uit maar liefst 22 landen. De conferentie vond plaats in de EU-vertegenwoordiging van Nordrhein-Westfalen, waar de heer **Rainer Steffens** de deelnemers een warm welkom heette. De conferentie was opgedeeld in drie sessies die elk een actueel thema over water management behandelde. Elke sessie werd geopend met een presentatie door een afgevaardigde van de Europese Commissie. Het hoogtepunt van dit event was de uitreiking van de Dunbar Medaille 2015 in kader van IFAT 2016. De conferentie werd gemodereerd door **Wendy Francken**, voorzitter van het European Policy Committee van EWA en directeur van VLARIO.



EWA voorzitter van het European Policy Committee, **Wendy Francken** was de moderator op de 11e EWA Brussels Conference

Sessie 1: Streven naar de goede toestand voor Europese Waters.

De openingstoespraak werd gegeven door MEP (Lid van Europees Parlement) **Birgit Collin-Langen**. Het hoofd van de Waterunit bij DG Milieu, **Pavel Misiga** presenteerde de vooruitgang die bereikt is als gevolg van de Kaderrichtlijn Water (KRLW) om de Europese Wateren te beschermen. Het totaalbeeld van de situatie is goed beschreven via het spreekwoordelijke glas water, het glas is halfvol of half leeg, afhankelijk van het perspectief. Tegen eind 2015 wordt verwacht dat 53% van het oppervlaktewater in Europa de goede toestand zal bereiken. Dit is een verbetering met ca. 10% in de laatste zes jaar. Pavel Misiga stelt vast dat de bescherming van het water enorm verbeterd is, mede dankzij de dochterrichtlijnen van de KRLW. Bovendien merkte hij op dat de lidstaten effectief met elkaar communiceren en dat de grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden over het algemeen verbeterd zijn. Maar hij geeft wel aan dat de weg naar de goede toestand nog steeds moeilijk verloopt.



Pavel Misiga, Hoofd Water DG Milieu, Europese Commissie

Dr. **Anita Künitzer** presenteerde de bestaande gegevens van het Europees Milieuagentschap (EEA), die zijn samengevat in de publicatie "State and Outlook 2015". **Wim van Gils** van Natuurpunt uit België presenteerde het waterbeheer in België vanuit het oogpunt van de burgers. Uit zijn zeer toegewijde presentatie bleek dat waterthema's van groot belang zijn voor de burgers in het algemeen. Bovendien pleitte hij ervoor om het publiek te betrekken in de discussies over watergerelateerde onderwerpen. In deze context vroeg hij voor een eerlijke en vooral transparante waterfactuur. Hij pleitte ook overtuigend voor het intensiever versterken van de samenwerking met de natuur en de integratie van de ecosysteemdiensten.



Wim Van Gils, Natuurpunt (BE)

Vervolgens presenteerde **Raymond Erpelding**, voorzitter van de Luxemburgse Water Association Aluseau, het standpunt van de gemeenten. Met de invoering van de KRLW ziet hij dat een aanzienlijke vooruitgang geboekt wordt in de watersector, voornamelijk wat betreft de grensoverschrijdende samenwerking.

Echter, om vooruitgang in Europa te behouden, drong hij aan om bepaalde diffuse bronnen van de landbouw aan te pakken. Het gebruik van enkel end-of-pipe oplossingen is niet meer rendabel. De aandacht moet worden gevestigd op het voorkomen van verontreiniging in het algemeen, in plaats

van zich te concentreren op het beheer van afvalwaterbehandeling. In zijn visie is het principe 'one-out, all-out' heel moeilijk om te communiceren aan het grote publiek. Een bijzondere uitdaging is het feit dat het vrijwel onmogelijk is een 'goede toestand' te bereiken als gevolg van de alomtegenwoordige achtergrondverontreiniging. Overtuigend wees hij erop dat het meer tijd in beslag zal nemen om de goede toestand te bereiken dan toegestaan in de KRLW.



Directeurs en voorzitters aanwezig voor de EWA Dunbar Medal uitreikingsceremonie

Sessie 2: Streven naar goed beleid voor Europese Waters

Met zijn presentatie 'Current State of Regulations regarding Storm Water Overflows in Europe', toonde **Bruno Rakedjian** van DG Milieu van de Europese Commissie aan dat ze op de goede weg zijn om 'een goed beheer van de Europese wateren' te bereiken. Hij meldde dat de Commissie een onderzoek gelanceerd heeft om de situatie van regenwateroverstorten in Europa te analyseren. Het onderzoek werd gestart in januari 2015 en zal eindigen in december 2015. Het zal bestaan uit enerzijds de wetgeving op Europees niveau, en anderzijds de richtlijnen en de wettelijke vereisten van de afzonderlijke lidstaten. Hij gaf aan dat de algemene eisen worden beschreven in de richtlijn Stedelijk Afvalwater (91/271 EG, artikel 10 (1), bijlage 1). Blijkbaar is er hiervoor geen consistente Europese aanpak. Elk van de lidstaten dient op nationaal niveau de verontreiniging door regenwateroverstorten te voorkomen.

Mr. Rakedjian toonde aan dat elke lidstaat regelgeving op nationaal niveau heeft, maar hun verplichtingen liggen uiteen. Zoals verwacht wijken de methodes om dit te bereiken af: Het aantal overstorten is vaak gereguleerd ofwel zijn de vereisten voor verdunning ingesteld. Er is aangetoond dat slechts enkele landen over een goede database beschikken, waaronder de regio Vlaanderen. De verontreiniging veroorzaakt door overstorten/lozingen van afvalwater kan in de meeste lidstaten slechts ruw geschat worden. Mr. Rakedjian wees erop dat er in dit opzicht geen verdere activiteiten gepland zijn vanuit DG Milieu, en dat er naar verwachting een stevig debat zal volgen nadat het onderzoek zal afgesloten zijn.

De daaropvolgende presentaties toonden hoe overstromingen veroorzaakt worden door hevige regenval, of hoe de overstromingsschade kan worden beperkt. Professor **Harsha Ratnaweera** schetste in zijn presentatie een actueel onderzoek van Noorwegen, waar een optimale interactie tussen de afvalwaterzuiveringsinstallaties en afvoersystemen kan worden bereikt door modelleren en betere weersvoorspellingen. Hij concludeerde dat betere maatregelen genomen kunnen worden door een gevorderd kennisniveau van het rioolstelsel en een verbeterde regenvoorspelling. Deze maatregelen zullen schade beperken en zelfs voorkomen. Aangezien zware regenval meestal een

lokale gebeurtenis is, wordt de beschikbare afvoercapaciteit beter gebruikt met behulp van 'urban drainage system' controle.

Professor **Patrick Willems** van de KU Leuven toonde de mogelijkheden hoe te handelen in geval van plotselinge overstromingen. Hij besprak de toegenomen verstedelijking en verhardingen, inclusief de gevolgen van de klimaatverandering. Hij toonde het belang aan van open en groene gebieden en benadrukte de noodzaak om nauw samen te werken met de rioolbeheerders en stedenbouwkundigen. Met de hulp van technische maatregelen, een goed waarschuwingssysteem en een hoog bewustzijn kan grote schade worden voorkomen.



Professor **Patrick Willems**, KU Leuven

De laatste bijdrage in deze sessie richtte zich tot het thema overstromingsrisico management. **Iain Blackwell** uit Groot-Brittannië, een lid van de EWA Europees Technisch en Wetenschappelijk Comité en EWA-vertegenwoordiger in de werkgroep "Overstromingen" binnen de Europese Commissie, presenteerde verschillende beschermingsmaatregelen tegen overstromingen. Ook hij benadrukt dat het essentieel is om een voorspelling van overstromingen te doen en een waarschuwingssysteem uit te werken alsook dat de samenwerking in alle divisies van cruciaal belang is. Om voorbereid te zijn op een overstroming, beveelt hij een driestappenplan aan. Ten eerste moeten overstromingsgevoelige gebieden geïdentificeerd en geëvalueerd worden, ten tweede dient het gebied gedetailleerd geobserveerd te worden en tot slot dienen de maatregelen geïmplementeerd te worden om de bescherming tegen deze overstromingen te verbeteren.

Sessie 3: Beleid en economische aspecten voor de goede toestand van Europese Waters

De derde en laatste sessie ging over de economische aspecten van de KRLW. De eerste presentatie in deze sessie werd gegeven door Sander Happaerts van DG REGIO over het onderwerp 'financieringsmogelijkheden voor Waterbeheer van het EU-cohesiebeleid'. **Sander Happaerts** wijdde uit over het doel van dit programma, dat loopt van 2014-2020. Van de 11 doelstellingen opgelijst in het EU-cohesiebeleid zijn er drie doelstellingen die rechtstreeks verband houden met de watersector. Alle investeringen in verband met waterbeheer en watervoorraadbescherming, gefinancierd door DG REGIO zijn gebaseerd op de stroomgebiedbeheerplannen. De lidstaten moeten beslissen over de behandeling van slib en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.

Bovendien moeten de betrokken projecten aantonen dat ze financieel duurzaam zijn. Mr. Happaerts legt uit welke financiële voorwaarden zijn vastgelegd met betrekking tot de bescherming tegen hoogwater en innovatieve waterprojecten. Tot slot wijst hij erop dat alle relevante publicaties terug te vinden zijn op de website van de Europese Commissie. De volgende spreker was **Maria Salvetti** van de Sorbonne Universiteit van Parijs, die een uiteenzetting gaf over de volledige kostendekking in de watersector. Op basis van de in artikel 9.1 van de KRLW legde ze de verschillende aspecten uit over hoe kosten te recuperen in waterdiensten, inclusief de moeilijke vraag hoe de lidstaten de milieukost en de bronnenkost zien. Om deze kosten te dekken, concludeerde ze dat de meeste lidstaten dit financieren via het verhogen van de belastingen of heffingen. Bewijs dat aantoont dat deze belastingen of toeslagen voldoende zijn om de milieukosten en middelenkosten te dekken, is niet gegeven door de lidstaten. Bovendien beweerde ze dat het kostendekkende principe met betrekking tot de watervoorziening in huishoudens en de industrie is toegepast, in meer of mindere mate, maar de kosten voor watervoorzieningen in de landbouwsector vrij laag zijn.

In de laatste presentatie gaf **Filip Bertzbach**, directeur van Aquabench, een algemeen verslag over het onderwerp "Benchmarking in de watersector". Hij benadrukte dat benchmarking vooral een instrument is op management niveau en niet in de eerste plaats gebruikt wordt om de transparantie te bekomen als basis voor de openbare discussie in de watersector. Hij meldde dat benchmarking een onderwerp is dat zowel op nationaal niveau, door DVGW en DWA, als op internationaal niveau, door de EWA, IWA en ISO, behandeld wordt. Hij onderstreepte het feit dat benchmarking alleen effectief is wanneer het wordt gebruikt in een leerproces en niet als een ranking tool. De resultaten en de interpretaties van de verschillende waarden moeten goed worden gecommuniceerd. In zijn visie, om van de beste te leren, is het vertrouwelijk behandelen van de resultaten een basisvoorwaarde. Hij toonde aan dat bij de deelnemende bedrijven in bepaalde processen verbeteringen kunnen worden vastgesteld. Het is interessant op te merken dat er verbeteringen kunnen worden gespot, niet alleen bij de bedrijven met slechte resultaten bij aanvang, maar ook bij de bedrijven met aanvankelijk relatief goede resultaten. Hij concludeerde dat uiteindelijk alle bedrijven van benchmarking profiteren.

Aan het einde van de conferentie werden alle sprekers vriendelijk bedankt voor hun bijdrage. Alle presentaties zijn te vinden op de website van EWA (<http://www.ewa-online.eu/id-11th-ewa-brussels-conference-2015.html>). Onze volgende Brussels conference vindt plaats op de 8 november 2016 in de EU-vertegenwoordiging van Nordrhein – Westfalen.



Publiek 11e EWA Brussels Conference